

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

13 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നം ഇല്ലാത്ത ചോദ്യം നം. 4756

19-03-2025 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

മത്സ്യബന്ധനത്തിന് പോകാൻ സാധിക്കാത്ത സമയങ്ങളിൽ തൊഴിലും ജീവനോപാധിയും നൽകാൻ നടപടി

ചോദ്യം	ഉത്തരം
ശ്രീ. ഐ. സി. ബാലകൃഷ്ണൻ, ശ്രീ. ടി. സിദ്ദിഖ്, ശ്രീ. സനീഷ്കുമാർ ജോസഫ്	ശ്രീ സജി ചെറിയാൻ (മത്സ്യബന്ധനം, സാംസ്കാരികം, യുവജനകാര്യ വകുപ്പ് മന്ത്രി)
(എ) സംസ്ഥാനത്ത് തീരദേശ ജനങ്ങൾക്ക് മത്സ്യബന്ധനത്തിന് പോകാൻ സാധിക്കാത്ത സമയങ്ങളിൽ തൊഴിലും ജീവനോപാധിയും നൽകാൻ എന്തൊക്കെ ഇടപെടലാണ് നടത്തുന്നതെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;	(എ) അതിതീവ്ര ചൂഴ്ചിക്കാറ്റുപോലുള്ള കാലാവസ്ഥ മുന്നറിയിപ്പ് മൂലം മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് കൂടുതൽ കാലം തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ പ്രസ്തുത കാലത്ത് തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾക്ക് ആനുപാതികമായി മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും ധനസഹായം നൽകി വരാറുണ്ട്. അതുപോലെ ടോളിംഗ് നിരോധന കാലയളവിൽ തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്ന യന്ത്രവൽകൃത മത്സ്യബന്ധനയാനങ്ങളിലെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കും, അനുബന്ധതൊഴിലാളികൾക്കും പീലിംഗ് തൊഴിലാളികൾക്കും സൗജന്യ റേഷൻ നൽകുന്നുണ്ട്. കൂടാതെ ടോൾബാൻ കാലത്ത് തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്ന യന്ത്ര വൽകൃത മത്സ്യബന്ധന യാനങ്ങളിലെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡിൽ അംഗങ്ങളായിട്ടുള്ള മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കും, അനുബന്ധ തൊഴിലാളികൾക്കും 4500/-രൂപ ധനസഹായം നൽകുന്ന സമ്പാദ്യ സമാശ്വാസ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്. ഇതിൽ 1500/-രൂപ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിഹിതവും 1500/-രൂപ ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതവുമാണ്. കൂടാതെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേരളത്തിലെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളി/അനുബന്ധ തൊഴിലാളികൾക്കായി നടപ്പിലാക്കുന്ന സാമ്പത്തിക സഹായ പദ്ധതിയാണ് 'തണൽ' പദ്ധതി. ഫിഷറീസ് - തൊഴിൽ വകുപ്പുകളുടെ സംയുക്ത സംരംഭമായ ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം FIMS ൽ എൻറോൾ ചെയ്ത മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കും, അനുബന്ധ തൊഴിലാളികൾക്കും 1350/- രൂപ നിരക്കിൽ പ്രതിവർഷം പഞ്ഞമാസക്കാലത്ത് ധനസഹായം നൽകി വരുന്നു. 2020-21 കാലയളവിൽ കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പ്, കോവിഡ് 19

		എന്നിവയുടെ ദുരിതാശ്വാസ സഹായമായി 36.126 (SDRF, CMDRF) കോടി രൂപ സർക്കാർ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ 2021 ലെ കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പ് മൂലം തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ട മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് 47.84 കോടി രൂപ ധനസഹായം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2021-22 ലെ ടൗട്ടേ ചുഴലിക്കാറ്റിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് 18.36 കോടി രൂപ ധനസഹായം അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരള മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡ് (KFWFB) -യുടെ കീഴിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് 2021 ൽ കോവിഡ് ദുരിതാശ്വാസത്തിന്റെ ഭാഗമായി 32.47 കോടി രൂപ ധനസഹായം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. 2022 ലെ എപ്രിൽ, മേയ്, ജൂലൈ, ആഗസ്റ്റ് മാസങ്ങളിലെ അതിതീവ്ര ന്യൂനമർദ്ദ ചുഴലിക്കാറ്റ് സംബന്ധിച്ച കാലാവസ്ഥാ മുന്നറിയിപ്പ് മൂലമുണ്ടായ 15 ദിവസത്തെ തൊഴിൽ നഷ്ടത്തിന് 1,66,756 സമുദ്ര അനുബന്ധ മത്സ്യത്തൊഴിലാളി കുടുംബങ്ങൾക്ക് 20/01/2023 ലെ സ.ഉ (സാധാ)നം.64/2023/മ.തു.വ നമ്പർ ഉത്തരവിലെ നിർദ്ദേശ പ്രകാരം റവന്യൂ വകുപ്പ് (സ.ഉ.(സാധാ)നം476/2023/റ.വ. തീയതി 29/01/2023) ഫിഷറീസ് ഡയറക്ടറുടെ സ്പെഷ്യൽ റ്റി.എസ്.ബി അക്കൗണ്ടിലേക്ക് 50.027 കോടി രൂപ അനുവദിച്ചു നൽകിയിരുന്നു. ടി തുക ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലാ ഓഫീസർ മുഖാന്തിരം അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് അനുവദിച്ച് നൽകുകയുണ്ടായി. സംസ്ഥാനത്ത് തീരദേശ ജനങ്ങൾക്ക് മത്സ്യബന്ധനത്തിന് പോകാൻ സാധിക്കാത്ത സമയങ്ങളിൽ തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി ദേശീയ സഹകരണ വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ (എൻ.സി.ഡി.സി) ധനസഹായത്തോടു കൂടിയുള്ള സംയോജിത മത്സ്യ വികസന പദ്ധതി (ഐ.എഫ്.ഡി.പി) പ്രകാരവും ദേശീയ പിന്നോക്ക വിഭാഗ ധനകാര്യ വികസന കോർപ്പറേഷൻ (എൻ.ബി.സി.എഫ്.ഡി.സി) / ദേശീയ ന്യൂനപക്ഷ വികസന ധനകാര്യ കോർപ്പറേഷൻ (എൻ.എം.ഡി.എഫ്.സി) എന്നിവയുടെ ധനസഹായത്തോടെയും മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് തുടർച്ചയായി മത്സ്യബന്ധനോപകരണ വായ്പ നൽകി വരുന്നുണ്ട്.
(ബി)	മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്താനായി എന്തെങ്കിലും പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?	(ബി) സാഫ് മുഖേന മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്താനായി പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. Alternative & Supportive Livelihood Opportunity and

Empowerment of fisherwomen in Kerala

പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി താഴെപ്പറയുന്ന പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

1. ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളുടെ വികസനം (ഡിഎംഇ)
2. ജോയിന്റ് ലയബിലിറ്റി ഗ്രൂപ്പ് (ജെഎൽജി)

ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങളുടെ വികസനം (ഡിഎംഇ)

2 മുതൽ 5 വരെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളി വനിതകൾ ഉൾപ്പെടുത്തി ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നു. ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് ഒരംഗത്തിന് ഒരു ലക്ഷം രൂപ (ഒരു യൂണിറ്റിന് പരമാവധി 5 ലക്ഷം രൂപ) വരെ ഗ്രാൻറ് അനുവദിക്കുന്നു. പദ്ധതി തുകയുടെ 75 ശതമാനം ഗ്രാന്റും 20 ശതമാനം ബാങ്ക് ലോണം 5 ശതമാനം ഗുണഭോക്തൃ വിഹിതവുമാണ്. ജില്ലകളിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുത്ത മത്സ്യത്തൊഴിലാളി വനിതകൾക്ക് സംരംഭം ആരംഭിക്കുന്നതിനായി പരിശീലനങ്ങൾ നൽകുകയും ബാങ്ക് ലോൺ ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലായാണ് യൂണിറ്റുകൾക്ക് ഗ്രാൻറ് അനുവദിക്കുന്നത്. സ്ഥിരാസ്ഥികൾ വാങ്ങുന്നതിന് ഒന്നാംഗഡു ധനസഹായവും പ്രവർത്തന മൂലധനമായി രണ്ടാംഗഡു ധനസഹായവും അനുവദിക്കുന്നു. ചെറുകിട സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിലൂടെ ഇവർക്ക് സ്ഥിരം തൊഴിലും സാമ്പത്തിക സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും ജീവിത സാഹചര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും സാധിക്കും. യൂണിറ്റുകളുടെ സുസ്ഥിരനിലനിൽപ്പിനായുള്ള ഘടകങ്ങളും പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(1) ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് 25000 രൂപ മുതൽ ഒരു ലക്ഷം രൂപ വരെയും സൂപ്പർമാർക്കറ്റുകൾക്കും കമ്മ്യൂണിറ്റി പ്രൊവിഷൻ സ്റ്റോറുകൾക്കും സീ ഫുഡ് റസ്റ്റോറന്റുകൾക്കും 1.50 ലക്ഷം രൂപ വരെ പലിശരഹിത റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് നൽകുന്നു.

(2) യൂണിറ്റുകൾക്ക് സാങ്കേതിക വിദ്യ നവീകരണം, പുതിയ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുക, യൂണിറ്റ് നവീകരണം എന്നിവയ്ക്കായി 50000 രൂപ വരെ ടെക്നോളജി ഇംപ്രൂവ്മെന്റ് നൽകുന്നു.

(3) ഗ്രൂപ്പുകൾക്കായി 5 ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള ബാങ്ക് ലോണിന് 5% പലിശസബ്സിഡി അനുവദിക്കുന്നു.

(4) ആകർഷകമായ പാക്കിംഗിലും ലേബലിംഗിലും യൂണിറ്റുകളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് Branding & Marketing സംവിധാനം ഒരുക്കുന്നു.

(5) ഗ്രൂപ്പുകളുടെ ഉല്പന്നങ്ങൾ ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനായി മേളകളിലും എക്സിബിഷനുകളിലും പങ്കെടുപ്പിക്കുന്നു. അതു വഴി അവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് നല്ല വിപണി കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നു.

(6) യൂണിറ്റുകളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ Online Marketing & Sale സംവിധാനത്തിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നു.

ജോയിന്റ് ലയബിലിറ്റി ഗ്രൂപ്പ് (ജെഎൽജി)

മത്സ്യ അനുബന്ധ തൊഴിൽ ചെയ്യുന്ന മത്സ്യത്തൊഴിലാളി വനിതകൾക്ക് അവരുടെ തൊഴിൽ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടു പോകുന്നതിന് ആവശ്യമായ മൂലധനത്തിനായി സ്വകാര്യ ധനമിടപാടുകാരുടെയും കൊളളപ്പലിശക്കാരുടെയും ചൂഷണത്തിൽ നിന്നും മുക്തരാക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ സാഫ് മുഖേന JLG പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ടി പദ്ധതിയിലൂടെ 5 മത്സ്യത്തൊഴിലാളി വനിതകളെ ഉൾപ്പെടുത്തി ജോയിന്റ് ലയബിലിറ്റി ഗ്രൂപ്പുകളാണ് ആരംഭിക്കുന്നത്. ഗ്രൂപ്പംഗങ്ങൾക്ക് പ്രവർത്തനമൂലധനമായി ഒരംഗത്തിന് 10,000/- രൂപ വീതം (ഒരു ഗ്രൂപ്പിന് 50,000/- രൂപ) വരെ പലിശരഹിത റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ടായി നൽകുന്നു. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് തിരിച്ചടവ് പൂർത്തിയാക്കുന്ന മുറയ്ക്ക് ടി യൂണിറ്റുകൾക്ക് വീണ്ടും ഫണ്ട് ലഭിക്കും എന്നതിനാൽ പ്രവർത്തന മൂലധനത്തിന്റെ ലഭ്യത നീണ്ടകാലത്തേയ്ക്ക് ഉറപ്പു വരുത്തുവാൻ ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ സാധിക്കുന്നു. റിവോൾവിംഗ് ഫണ്ട് കൃത്യമായി തിരിച്ചടക്കുന്ന യൂണിറ്റിന് ഒരു ലക്ഷം രൂപ (ഒരംഗത്തിന് 20000 രൂപ) വരെ തുടർ ഘട്ടങ്ങളിൽ അനുവദിക്കുന്നു.

കൂടാതെ നടപ്പിലാക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന മറ്റ് പദ്ധതികൾ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

Common Facility Centre & Producer Company.

Fish & Fish Processing, Food & Food Processing, Tailoring & Garments ഉൾപ്പെടുന്ന യൂണിറ്റുകളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി ഓരോ കാറ്റഗറിക്കും ജില്ലാതലത്തിൽ പ്രത്യേക ക്ലസ്റ്ററുകൾ രൂപീകരിച്ച് യൂണിറ്റുകൾ ഒരേതരത്തിലുള്ള ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തി ഈ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ Common Facility Centre കളിൽ ശേഖരിക്കുന്നതിനും ഇങ്ങനെ ശേഖരിക്കുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ആകർഷകമായ പാക്കിംഗിലും

ബ്രാൻഡിലും വിപണിയിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ വിപണിയിൽ എത്തിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ Technical Support, Managerial assistance, Manpower, Logistics, Branding & Marketing മുതലായ handholding support നൽകുന്നതാണ്. ഓരോ ക്ലസ്റ്ററുകളിലും ഉൾപ്പെട്ട യൂണിറ്റുകൾക്ക് ആവശ്യമായ Skill Upgradation Training കൾ നൽകുന്നതാണ്. Digital marketing, Online sales, Product Promotion എന്നിവ വിപുലപ്പെടുത്തി സാഫ്റ്റ് ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ E-Commerce site കളിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഒരു ഓൺലൈൻ സ്റ്റോർ ആരംഭിക്കുന്നതിനും ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ബ്രാൻഡിംഗിനും ജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിക്കുന്നതിനും മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനും Buyer Seller Meet കൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

കടൽ കഫെ

മത്സ്യവിഭവങ്ങൾക്ക് പ്രധാനവും നൽകിക്കൊണ്ട് ഒരേ ബ്രാൻഡിൽ കടൽ കഫെ എന്ന പേരിൽ ഭക്ഷ്യ വിപണന ശൃംഖല ആരംഭിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. തീരദേശ ജില്ലകളിൽ ഒരു കേന്ദ്രീകൃത കിച്ചൻ സജ്ജമാക്കിക്കൊണ്ട് പ്രധാന ലോക്കേഷനുകളിൽ 25 – 30 Take-away കൗണ്ടറുകൾ ഒരുക്കുന്നതിനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൂടുതൽ ഉപഭോക്താക്കളിലേക്ക് കടൽ കഫെ എത്തിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി ആകർഷകമായും ഗുണനിലവാരത്തിലും Take – away കൗണ്ടറുകൾ തയ്യാറാക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിനായി മത്സ്യഫെഡ് വഴി ചുവടെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ദേശീയ പിന്നോക്ക വിഭാഗ ധനകാര്യ വികസന കോർപ്പറേഷൻ (എൻ.ബി.സി.എഫ്.ഡി.സി) / ദേശീയ ന്യൂനപക്ഷ വികസന ധനകാര്യ കോർപ്പറേഷൻ (എൻ.എം.ഡി.എഫ്.സി) എന്നീ ദേശീയ ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ധനസഹായത്തോടു കൂടിയുള്ള വായ്പ പദ്ധതികൾ

1) ട്രോ വായ്പകൾ

മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് വിവിധ തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്ത് നടത്തുന്നതിനായി ട്രോ വായ്പകൾ നൽകി വരുന്നു. ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം ആറ് ശതമാനം പലിശ നിരക്കിൽ 5 വർഷം കാലാവധിയ്ക്കാണ് വായ്പ നൽകി വരുന്നത്.

2) മൈക്രോ ഫിനാൻസ് വായ്പ

മത്സ്യഫെഡിൽ അഫിലിയേറ്റ് ചെയ്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന മത്സ്യത്തൊഴിലാളി സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ കീഴിൽ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്വയം സഹായ സംഘങ്ങൾക്ക് എൻ.എം.ഡി.എഫ്.സി യുടെയും, എൻ.ബി.സി.എഫ്.ഡി.സി യുടെയും ധനസഹായത്തോടെ മൈക്രോ ഫിനാൻസ് വായ്പകൾ വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. ഒരാൾക്ക് പരമാവധി 60,000/- രൂപ വരെ 5% പലിശ നിരക്കിൽ 2 വർഷത്തെ തിരിച്ചടവ് കാലാവധിയിലാണ് പ്രസ്തുത വായ്പ നൽകി വരുന്നത്.

3) പലിശ രഹിത വായ്പ പദ്ധതി

ഈ പദ്ധതി വഴി മത്സ്യ വിപണനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വനിതകൾക്ക് വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലായി പലിശ രഹിത വായ്പ വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. ആദ്യ വായ്പ 10,000/- രൂപ 1 വർഷ കാലാവധിയിൽ കൃത്യമായി തിരിച്ചടയ്ക്കുന്ന ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് തുടർ വായ്പയായി 20,000/- രൂപ വിതരണം ചെയ്തു വരുന്നു. പലിശ രഹിത വായ്പയുടെ വിതരണത്തിനാവശ്യമായ തുക മത്സ്യഫെഡ് എൻ.ബി.സി.എഫ്.ഡി.സി, എൻ.എം.ഡി.എഫ്.സി എന്നീ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കുകയും വായ്പയുടെ പലിശ തുക സംസ്ഥാന സർക്കാർ ബഡ്ജറ്റിൽ വകയിരുത്തി അനുവദിച്ചു നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്രാഥമിക മത്സ്യത്തൊഴിലാളി സഹകരണ സംഘങ്ങൾ വഴിയാണ് ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ